

Thematiek

In de voorbereiding van deze conferentie dachten we na over geestelijk leiderschap en volwassen predikant zijn. Wat staat je als voorganger te doen? Waar komt het juist nu op aan, werkzaam in mondige gemeenten? Ben je bereid medewerker van God te zijn en daarmee aan Zijn kant te staan, ben je bereid als Paulus een voetveeg te zijn of ben je toch een gevangene van mensen en hun mening?

Het zal gaan over hoe wij sterke, geestelijk sterke dominees zijn. Want daar is de gemeente goed mee af!

Thema conferentie: **Volwassen predikant, in roerige tijden.**

Over geestelijk sterke voorgangers en hun gemeente vandaag

Op zoek naar een antwoord spiegelen we ons aan Bijbelteksten. *Zijn er tekstgedeelten die ons kernwoorden en -waarden aanreiken voor 'volwassen' voorganger zijn?* We denken aan teksten van Paulus, aan bijbelgedeelten waarin hij over zichzelf als voorganger schrijft, en over waar het in de gemeente op aan komt, wat een volwassen gemeente is. We nemen een van zijn brieven als uitgangspunt en denken aan 1 Korinthe.

Toelichting

We lazen wat F.J. Pop aan het einde van zijn commentaar op 1 Korinthe schrijft over het karakter van deze brief (341v.). Hij zet uiteen dat Paulus verontrustende verschijnselen in de gemeente aan de orde stelt waaronder verdeeldheid (hf.1-4). Paulus doet dat echter op een opmerkelijk "milde en verdraagzame toon". Hij is bevoegd de gemeente "met de roede" (4:21) te slaan, maar doet dat niet. Hij "verdraagt alles om geen hindernis voor de verkondiging van het evangelie van Christus op te werpen".

Deze houding van Paulus heeft volgens Pop alles te maken met het grote thema van deze brief dat in 1:21 wordt neergezet en in 11:24 pregnant wordt samengevat met Jezus' eigen woord: Mijn lichaam voor u. Deze woorden karakteriseren Christus én verklaren de houding, woorden en daden van de apostel, aldus Pop. "De Geest van déze Jezus heeft hem bewogen zichzelf te geven aan anderen in nederigheid en liefde (...) Deze nederigheid maakt Paulus' gezag des te groter, want zij bewijst dat hoezeer hij een apostel is van Hem die sprak: Mijn lichaam voor u." Dit evangelie wil Paulus geloofd en geleefd zien. Daarom zijn verzet tegen verschijnselen als triomfalisme en zijn inzet voor een gemeente waarin vóór alles gaat het behoud van de ander. Het gaat om een leven in de stijl van de Gekruisigde. Dat betekent krachtig zijn in zwakte.

“Concluderend kunnen wij zeggen dat deze brief tot in al zijn onderdelen beheerst wordt door de kennis van Jezus Christus, gekruisigd en opgestaan, als de openbaring van de wijsheid Gods, en dat de apostel de opbouw van deze messiaanse gemeente van deze kennis uit nastreeft.” (342).

Wanneer we dit lezen, lijkt het ons de moeite waard om vanuit 1 Korinthe 1-4 een conferentie neer te zetten. We zoomen in op deze eerste hoofdstukken, omdat Paulus hier met het oog op de verdeeldheid in de gemeente (hoe herkenbaar!) heel kernachtige en wezenlijke dingen zegt: *over de wijsheid van het kruis die voor hem richtinggevend is èn voor zichzelf èn voor de gemeente*. De polariteit volwassen-onvolwassen, sterk-zwak, wijs-dwaas, Geest-geest in dit stuk Bijbel is de moeite van grondige lezing en doordinking waard met het oog op geestelijk leiderschap en volwassen gemeenten.

Exegeten gaan uit van de eenheid van 1:10-6:20 (twisten) waarbij ze 1:10-4:21 (verdeeldheid) als een geheel zien. Binnen dat deel onderscheidt men 1:10-2:16 (eerste vermaan), 3:1-4:6 (tweede vermaan) en 4:7-21 (R.D. Anderson; F.J. Pop). *Zijn er binnen 1:10-4:21 twee teksten te markeren die voor ons leerzaam zijn?* Een tekst die ons inzicht geeft hoe Paulus zichzelf als voorganger ziet, en een tekst waarin hij meer op de gemeente gefocust is en haar laat weten waartoe zij geroepen is?

- We denken dan om te beginnen aan 1 Korinthe 2. Dit lijkt een tekst die ons een beeld geeft van een voorganger in de geest van Paulus. Kernwoorden zijn: wijsheid (Paulus wist van de wijsheid van Christus én die van de wereld), geest/Geest, geestelijk/natuurlijk - let op de laatste woorden: “Maar wij hebben de gedachten van Christus” - opvallend is de overgang van ‘ik’ vers 1 naar ‘wij’ vanaf vers 6.
- Een tweede tekst zou 1 Korinthe 3 kunnen zijn. Hier gaat het vooral over de gemeente zelf en hoe Paulus haar ziet en waarop hij haar aanspreekt. Kernwoorden: vleselijk, jonge kinderen, melk, fundament, tempel - let ook hier op de laatste woorden: “U bent echter van Christus en Christus is van God”.

***

Wanneer we het voorgaande samenbrengen, zien we het volgende: we gaan aan de hand van 1 Korinthe 1-4 nadenken over wat een voorganger tot een sterke voorganger maakt en wat voor zo een voorganger het aangelegen punt is als het om de gemeente gaat. We zoomen op dag 1 in op de voorganger en op dag 2 op de wijze waarop deze voorganger met de gemeente in de weer is: waar zal het in de gemeente op aankomen om een volwassen gemeente te zijn? Wat is nu eigenlijk een sterke gemeente?

Opzet conferentie:

Donderdag 9 juni

Ochtend

-Opening door ds. J.A.W. (Jan) Verhoeven

-Lezing 1 (Bijbels-theologisch): inleidende lezing over 1 Korinthe n.a.v. Brian Brock's boeken 'The Malady of the Christian Body' en 'The Therapy of the Christian Body' (Theological Exposition of Paul's First Letter to the Corinthians, vol. I and II)

Dr. P.W. (Paul) van Trigt, universitair docent sociale geschiedenis aan de Universiteit van Leiden.

Vraagstelling - Wat is volgens Brock de kern van de brief? Wat beoogt Paulus met de brief volgens de auteur? Hoe zit Paulus zelf in die brief? Welk beeld van de gemeente rijst op? Zijn er binnen de brief kernbegrippen te markeren met het oog op voorganger- en gemeente-zijn vandaag? Wat is de relevantie van wat Brock dan opdiept voor ons als predikanten en voor onze gemeenten?

-Gelegenheid voor een paar reacties op of vragen bij de lezing – vervolgens uiteenzetten bedoeling van groepswork 's middags.

Middag

-Groepswork: close reading van 1 Korinthe 2 – Hoe ziet Paulus zichzelf? Hoe stond hij in de kerk van zijn dagen? Waar geeft hij jou als predikant te denken?

Lezing 2 (Pastoraal-theologisch): geestelijk volwassen predikant zijn in roerige tijden

Dr. C.C. (Niels) den Hertog, universitair docent systematische theologie aan de Theologische Universiteit Apeldoorn en predikant van de cgkv van Nijmegen

Vraagstelling: Waar spant het voor predikanten anno nu? Wat zijn verleidingen voor een predikant en waarin vooral zal hij zijn roeping zien? We vragen dr. Niels den Hertog met ons te delen wat hij van Koopmans en Bonhoeffer heeft geleerd met het oog op predikant zijn in turbulente en ontwrichtende tijden. Waarin lag voor deze twintigste-eeuwse, tegendraadse theologen verleiding en roeping? En op welke manier helpen zij ons om werkelijk voor-gangers te zijn?

We zijn benieuwd of er bij Koopmans en Bonhoeffer ook van een oriëntatie op Paulus sprake was. Waarom wel/niet? We geven hem in overweging om (zijdelings) te bekijken hoe ds. L. Kievit dit in de twintigste eeuw heeft gedaan. Bij hem is wel van een sterke oriëntatie op Paulus sprake (zie zijn intrede- en afscheidspreken in Putten, Woerden en Gouda). Het gaat er niet om dat naast Bonhoeffer en Koopmans ook Kievit uitvoerig behandeld wordt, maar we willen scherp krijgen hoe Koopmans en Bonhoeffer zich op de Schrift zelf georiënteerd hebben. Mogelijk kan een vergelijking met de benadering van ds. L. Kievit daarbij helpen. (zie 'Op verhoogde toon'. Verzameld werk van ds. L. Kievit).

We vragen de lector om zijn systematisch-theologische betoog een pastoraal accent te geven: laat je verhaal voor ons als predikanten een bemoediging en stimulans zijn tegelijk! Waar mogelijk legt de lector de verbinding met het in groepen gelezen hoofdstuk uit 1 Korinthe, i.c. hoofdstuk 2.

Aansluitend plenair gesprek over de lezing, waarbij we elkaar uitdagen om de lezing te verbinden met de close reading van 1 Korinthe 2 in de groepen aan het begin van de middag: op welk punt word ik als predikant aan het denken gezet? Waarover wil ik verder nadenken of waarmee wil ik aan de slag?

-Tijd voor het diner voor ontmoeting, bijpraten, wandeling etc.

Avond

-Vraaggesprek met ds. W. (Wilbert) van Iperen – een gesprek over sterke dominees en sterke gemeenten

Ds. W. (Wilbert) van Iperen, sinds 1 september 2018 classispredikant (regio Veluwe). Daarvoor was hij gemeentepredikant in Ommeren (2000-2005) en in Barneveld (2005-2018).

Vraagstelling: Waar loopt hij tegenaan: wat neemt hij waar onder predikanten; wat zou hij ze willen vragen en zeggen; wat heeft hij voor ogen als hij naar de gemeenten kijkt, etc.? wat vraagt wat hem betreft volwassen predikantschap?

-Avondgebed

Vrijdag 10 juni

Ochtend

-Ochtendgebed

-Groepswerk: close reading van 1 Korinthe 3 – wat is voor Paulus een sterke, geestelijk volwassen gemeente, en op welke wijze treedt hij haar tegemoet?

Lezing 3 (praktisch-theologisch): een volwassen gemeente, in tijden waar het erop aan komt.

Prof. dr. M.J. Kater, hoogleraar Praktische Theologie aan de Theologische Universiteit Apeldoorn

Vraagstelling: de focus van deze lezing is – na die op de predikant op donderdag – op de gemeenten waar we predikant zijn, gemeenten van deze tijd, volop in beweging, bevraagd, belaagd, aangevochten of misschien wel helemaal niet meer? Wat ziet de lector voor zich wanneer hij naar de gemeenten kijkt? En wat betekent dat voor ons als predikant? Wat is nu onze roeping en op welke manier gaan we aan deze gemeenten nu leiding geven?

We vragen de lector om de lezing die dr. Ewoud de Jong (Eleos) in 2021 voor studenten theologie hield – waarin hij de onvolwassenheid van veel burgers en kerkgangers aanraakt – mee te nemen en theologisch te duiden en te verwerken: herkent hij de waarneming van dr. De Jong met het oog op de kerk wanneer hij naar onze gemeenten kijkt? En wat vraagt dat vervolgens van ons als voorganger, van een kerkenraad en van de prediking? Waar mogelijk legt de lector een verbinding met het in de groepen gelezen bijbelgedeelte, 1 Korinthe 3.

-Aansluitend plenair gesprek over de lezing, waarbij we elkaar aanmoedigen om wat we hoorden te verbinden met de leeservaring van 1 Korinthe 3.

Middag

. Groepswerk: wat neem ik mee voor mijzelf als voorganger, en met het oog op de gemeente, en hoe denk ik ermee aan de slag te gaan? – het groepswerk wordt afgesloten met een gebed met en voor elkaar.

. Afsluiting van de conferentie